

Τα δέντρα του Εθνικού Κήπου καταγράφονται ψηφιακά για πρώτη φορά

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Το Τμήμα Εθνικού Κήπου του δήμου Αθηναίων, έχει προχωρήσει στην επικαιροποίηση του τοπογραφικού του κήπου, δηλαδή στην καταγραφή της υπάρχουσας βλάστησης.

Αθήνα είναι μια πυκνοκατοικημένη και άναρχα δομημένη πόλη, στην οποία κυριαρχεί ένα γηρασμένο κτιριακό απόθεμα, κάτι που δημιουργεί υψηλές ενεργειακές απαιτήσεις και επιφάνειες χαμηλής ανακλαστικότητας.

Οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής είναι παρούσες και εδώ, και πλέον καλούμαστε συχνά να αντιμετωπίσουμε καύσωνες, τοπικές πλημμύρες, την κακή ποιότητα του αέρα. Την ίδια στιγμή, είναι προφανές ότι τα τελευταία χρόνια, με την οικονομική κρίση, ο δημόσιος χώρος της Αθήνας έχει υποβαθμιστεί πολύ. Η Αθήνα αντιμετωπίζει πια σημαντικές προκλήσεις και ταυτόχρονα της παρουσιάζονται ευκαιρίες, γι' αυτό πρέπει να υποστηριχθεί με πολυάριθμες περιβαλλοντικές υποδομές.

Ο βασικότερος πνεύμονας πρασίνου στο κέντρο της πόλης είναι ο Εθνικός Κήπος. Λόγω της ιδιαίτερης ιστορικής και περιβαλλοντικής του αξίας (πυκνή βλάστηση, φυλλωσιές και σκιερά σημεία), αναδεικνύεται σε βασικό πεδίο υλοποίησης του σχεδίου ανθεκτικότητας απέναντι στην κλιματική αλλαγή.

Σε μια περίοδο κατά την οποία η κλιματική αλλαγή αυξάνει τον κίνδυνο ακραίων φαινομένων, οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες αναμένεται να αποτελέσουν μελλοντικά συχνό φαινόμενο για την Αθήνα. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι από το 2021 ως το 2050 οι μέσες καλοκαιρινές θερμοκρασίες θα αυξηθούν κατά 2°C, ενώ από το 2071 ως το 2100 αναμένεται να έχουν αυξηθεί μέχρι και 4°C.

Στο πλαίσιο αυτό, το Τμήμα Εθνικού Κήπου του δήμου Αθηναίων, δουλεύοντας ήδη εντατικά, έχει προχωρήσει στην επικαιροποίηση του τοπογραφικού του κήπου, δηλαδή στην καταγραφή της υπάρχουσας βλάστησης. Όπως επισημαίνει στη LiFO η αντιδήμαρχος Πρασίνου και Ανθεκτικότητας στην Κλιματική Αλλαγή, Λενιώ Μυριβήλη, αυτή η σημαντική πρωτοβουλία «μας επιτρέπει να γνωρίζουμε το είδος, την ταυτότητα και την τοποθεσία κάθε δέντρου και κάθε θάμνου στον Εθνικό Κήπο που, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, ξεπερνούν τα 6.500 δέντρα και τα 15.000 φυτά και θάμνους».

«Ο Εθνικός Κήπος είναι ένα στολίδι κι ένα σπάνιο ιστορικό μνημείο βαυαρικού κήπου του 19ου αιώνα» τονίζει η προϊσταμένη του τμήματος Εθνικού Κήπου κ. Κατερίνα Αγοραστού και συμπληρώνει ότι «για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση δράσεων που αποβλέπουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (δηλαδή στη μείωση των εκπομπών) είναι απαραίτητη η ύπαρξη μιας βάσης δεδομένων. Εκεί αποσκοπεί η χρήση εργαλείων, όπως τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS), τα οποία λειτουργούν ως δυναμικές βάσεις δεδομένων για την παρακολούθηση δεικτών, οι αισθητήρες και οι τεχνολογίες σαν το διαδίκτυο των πραγμάτων».

Με αυτόν τον τρόπο προωθείται ουσιαστικά η βιώσιμη κινητικότητα στους δημόσιους χώρους. «Μια έξυπνη πόλη πρέπει να εστιάζει στην ανάπτυξη της χρήσης της πληροφορικής τεχνολογίας στο δημόσιο πεδίο» λέει η κ. Μυριβήλη.

Πράγματι, ο δήμος Αθηναίων ολοκληρώνει για πρώτη φορά στον Εθνικό Κήπο την ψηφιακή χαρτογράφηση με GIS όλων των δέντρων και των θάμνων, όπως και των χαρακτηριστικών τους. Σύμφωνα με όσα μας είπε η αντιδήμαρχος Πρασίνου και Ανθεκτικότητας στην Κλιματική Αλλαγή, είναι κάτι που αναμένεται να επεκταθεί και στα υπόλοιπα δέντρα της πόλης, προκειμένου η πρωτεύουσα να θωρακιστεί απέναντι στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Ταυτόχρονα, η καταγραφή συνεπικουρείται και από τη διαδικτυακή πλατφόρμα Inagros Urban, η οποία λειτουργεί πιλοτικά στον Εθνικό Κήπο, συγκεντρώνοντας δεδομένα για την υγρασία και τη θερμοκρασία εδάφους και αέρα μέσω ενός δικτύου αισθητήρων.

Είναι γεγονός ότι το συγκεκριμένο εγχείρημα θα αποτελέσει τη βάση μιας στρατηγικής για τους δημόσιους χώρους και θα συμβάλει ώστε ο δήμος να κατανοήσει πώς πρέπει να βελτιώσει τους χώρους αυτούς και να εφαρμόσει ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου τους.

Καταλήγοντας, η κ. Μυριβήλη υπογραμμίζει ότι «η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της πόλης συνδέεται άρρηκτα με τη δημιουργία νέων και την αναζωογόνηση υφιστάμενων ανοιχτών και πράσινων δημόσιων χώρων. Οι πόροι και τα χρήματα είναι, και θα είναι, λιγοστά. Άρα, πρέπει να τα επενδύσουμε με τέτοιο τρόπο ώστε να λύνονται συνδυαστικά πολλά προβλήματα, όχι μόνο για το παρόν αλλά και για το μέλλον. Μια πόλη ανοιχτή στους πολίτες, πράσινη, προετοιμασμένη για τις προκλήσεις του μέλλοντος, αλλά επίσης ζωντανή και συναρπαστική. Γι' αυτό ανθεκτικότητα σημαίνει το να είσαι προετοιμασμένος και έτοιμος για την αλλαγή και τη μεταμόρφωση. Σε μια περίοδο κατά την οποία η κλιματική αλλαγή αυξάνει τον κίνδυνο ακραίων φαινομένων, οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες αναμένεται να αποτελέσουν μελλοντικά συχνό φαινόμενο για την Αθήνα. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι από το 2021 ως το 2050 οι μέσες καλοκαιρινές θερμοκρασίες θα αυξηθούν κατά 2°C, ενώ από το 2071 ως το 2100 αναμένεται να έχουν αυξηθεί μέχρι και 4°C.

Σήμερα, περισσότερα από 130.000 δέντρα ιδιοκτησίας του δήμου Αθηναίων μεγαλώνουν εντός των ορίων της πόλης. Ωστόσο, μέχρι στιγμής δεν υπάρχει μητρώο των δέντρων αυτών. Οι δημοτικές υπηρεσίες πρέπει να αναπτύξουν μια εφαρμογή που θα καταγράφει τα χαρακτηριστικά του κάθε δέντρου, θέση, είδος, ηλικία, ταξινόμηση κ.λπ. Αυτού του είδους τα δεδομένα είναι απαραίτητα για ορθή χάραξη πολιτικών σε σχέση με την άνοδο της θερμοκρασίας στην πόλη και τις υπάρχουσες δυνατότητες φυσικού δροσισμού».

Κατά την επίσκεψή μας στον Εθνικό Κήπο, η κ. Αγοραστού παρουσίασε στη LiFO όλη την ψηφιακή βάση δεδομένων αλλά και τη χαρτογράφηση που έχει γίνει. Είναι μια πλατφόρμα συλλογής στοιχείων που δίνει τη δυνατότητα εκτίμησης της επικινδυνότητας, ώστε να δίνεται προτεραιότητα στη σωστή διαχείριση. Επίσης, συμπεριλαμβάνονται ειδικές θεματικές κατηγορίες με βάση τις οικογένειες δέντρων, την κατηγορία, το ύψος ή τη διάμετρο.

Μέσω του οδηγού αυτού είχαμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε διάφορα ιστορικά και σπάνια δέντρα. «Στον Εθνικό Κήπο υπάρχουν δέντρα που έχουν μεγάλο ύψος (>20 μέτρα) και χρονολογούνται από την αρχή της δημιουργίας του Εθνικού Κήπου (ηλικίας άνω των 170 ετών), τα οποία χαρακτηρίζονται ιστορικά-μνημειακά. Μερικά χαρακτηριστικά είδη που έχουν μνημειακή αξία είναι κάποιες αριές, κυπαρίσσια, πλάτανοι, ουσαινγκτόνιες, πεύκα, καζουαρίνες, φτελιές, γλεδίσιες,

σοφόρες, ευκάλυπτοι, φυτολάκες, λιβιστόνες, κανάριοι φοίνικες.

Τα δέντρα αυτά συνδέονται άμεσα με την ιστορία του κήπου, έχουν υψηλή περιβαλλοντική αξία (υψηλότερα ποσοστά σκίασης, φωτοσύνθεσης, δέσμευσης CO₂, αντιδιαβρωτική δράση) και βιολογική αξία (δέντρα τα οποία κατάφεραν να επιβιώσουν σε δυσμενείς συνθήκες: ατμοσφαιρική ρύπανση, εντομολογικές ή άλλες προσβολές, ελλιπής διαχείριση και συνθήκες ισχυρού ανταγωνισμού (φως, θρέψη, νερό). Αποτελούν άμεση προτεραιότητα τόσο ως προς την καταγραφή όσο και ως προς την άμεση διαχείρισή τους.

Επομένως, η διαχείριση των συγκεκριμένων αυτών δέντρων θα πρέπει να είναι ιδιαίτερως προσεκτική και προσανατολισμένη στην όσο το δυνατόν καλύτερη φυτοϋγειονομική τους κατάσταση καθώς και στην ασφαλή παρουσία τους στον χώρο (για τους επισκέπτες και τους εργαζόμενους). Η διασφάλιση της σωστής και προσεκτικής διαχείρισης των συγκεκριμένων δέντρων θα εξασφαλίσει τη μακροβιότητά τους» ανέφερε στη LiFO η κ. Αγοραστού και παρέθεσε τα δέκα πιο ιστορικά δέντρα του Εθνικού Κήπου.

Πηγή: lifo.gr